

Nový slovenský knižničný zákon

New Slovak Library Act

Mgr. Monika Lopušanová / Ministerstvo kultúry SR (Ministry of Culture of the Slovak Republic), Nám. SNP 33, 813 31 Bratislava, Slovenská republika

Resumé:

Príspevok popisuje obsah nového a účinného knižničného zákona, v hlavných bodoch upozorňuje na práva a zákonné povinnosti ustanovené pre knižnice knižničného systému Slovenskej republiky a pre zriaďovateľov a zakladateľov knižníc; zameranie vykonávacích predpisov ku knižnému zákonu.

Kľúčové slová: knižnica, knižničný systém, knižničný zákon, práva a povinnosti, zriaďovateľ a zakladateľ knižnice

Summary:

The contribution describes the essential contents and the efficiency of the new act on libraries, drawing attention to the main points relating to the rights and legal duties specified for the libraries of the library network of the Slovak Republic and for the establishers and founders of libraries; focus of the operating regulations accompanying the act.

Keywords: library, system of libraries, library act, rights and duties, establisher and founder of a library

Po 14 rokoch uplatňovania zákona č. 183/2000 Z. z.¹ o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení neskorších predpisov, jeho troch novelách, po nástupe nových moderných informačných a komunikačných technológií do knižničných činností, z dôvodu právneho zjednocovania pravidiel v oblasti nastavenia správy a ochrany hnutelného kultúrneho dedičstva a z potrieb aplikačnej praxe vzišla požiadavka novej právnej úpravy knižničného zákona v Slovenskej republike.

Nový knižničný zákon v Slovenskej republike – zákon č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. (ďalej len „knižničný zákon“) nadobudol účinnosť 1. júla 2015.

Predmet úpravy a pojmy

Knižničný zákon sa vzťahuje na knižnice, ktoré vykonávajú knižnično-informačné služby a súčasne sú evidované v zozname knižníc, ktorý vedie Ministerstvo kultúry SR (ďalej len „ministerstvo kultúry“). V prípade ochrany písomného dedičstva Slovenskej republiky sa jeho zákonná úprava rozšírila okrem knižníc aj na všetkých vlastníkov alebo správcov vzácných písomných dokumentov (okrem archívnych dokumentov) bez ohľadu na to, či dokument alebo fond bol spracovaný ako súčasť knižničného fondu.

¹ Z. z. – Zbierka zákonov

V prípade pojmového aparátu sa precizovali zavedené a zaužívané pojmy a zaviedli do právneho systému pojmy používané v odbornej knihovníckej praxi. Pojem „knižničný dokument“ bol vymedzený bez ohľadu na formu (súčasťou vymedzenia je aj digitálna forma), zaviedli sa pojmy elektronický informačný zdroj, či elektronická zbierka. Knižničný zákon zadefinoval aj rozsah výkonu odborných knižničných činností ako systému nadväzujúcich odborných výkonov, ktoré robia knižnicu knižnicou.

Práva a povinnosti

Nastavenie práv a zákonných povinností je dôležitou podstatou každého zákona. Práva a povinnosti zriaďovateľov a zakladateľov knižníc boli upravené podľa požiadaviek z aplikačnej praxe. K zavedeným (ide o práva a povinnosti zabezpečujúce základný chod knižnice) ako nové bolo dané oprávnenie požiadať o odborné usmernenie knižnicu s celoštátnou metodickou pôsobnosťou, pričom ich zoznam je uvedený v prílohe knižničného zákona (keďže prax ukázala, že nie vždy zriaďovateľ a zakladateľ knižnice vedel identifikovať, s kým môže komunikovať pri riešení detailov zamerania a špecializácie knižnice).

Novými povinnosťami zriaďovateľa alebo zakladateľa knižnice je súčinnosť pri štátnom odbornom dohľade a kontrole a povinnosť rešpektovať stanovisko ministerstva kultúry v prípade zrušenia vedeckej knižnice a regionálnej knižnice alebo zlúčenia tohto typu knižnice s inou knižnicou. Nevyžiadanie stanoviska od ministerstva kultúry ako prípadnej špekulatívnej alternatívy zo strany zriaďovateľa alebo zakladateľa vedeckej alebo regionálnej knižnice znamená, že úkon zlúčenia lebo zrušenia knižnice bude neplatný.

Práva knižnice sa rozšírili o oprávnenie vytvárania pobočiek po písomnom súhlase zriaďovateľa alebo zakladateľa knižnice, ale hlavne – knižničný zákon sa stal tzv. osobitným zákonom, na základe ktorého môžu knižnice spracovávať osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby. Knižnice môžu viesť zoznam osobných údajov aktívnych používateľov, ktoré ako prevádzkovatelia informačných systémov môžu spracovávať na účel zabezpečenia záväzkovoprávneho vzťahu vypožičiavania dokumentov a poskytovania knižničnoinformačných služieb v súlade so zákonom č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov.

Povinnosti knižnice sú dané typom knižnice (každý typ knižnice má svoj okruh zamerania, pôsobnosti a úloh) a z vymedzenia odborných knižničných činností. Knižnice majú povinnosti pri doplňovaní, odbornej evidencii a spracovaní, revízií a vyradovaní, ochrane knižničného fondu, poskytovaní knižnično-informačných služieb a tiež pri ochrane a správe historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu.

Samozrejme povinností sú kontrolovateľné a pri mnohých z nich je ich vymožiteľnosť znásobená stanovením pokuty.

Knižničný systém

Knižnice, ktoré tvoria knižničný systém, sa členia podľa zamerania, pôsobnosti a úloh. Pôsobnosť knižníc je vymedzená územne, t. j. napr. celoštátna, krajská, regionálna a pod., a inštitucionálne. Novým typom knižnice podľa charakteru vnútro-inštitucionálnej pôsobnosti je inštitucionálna knižnica. Ide o knižnice úradov, ústavov, firemné knižnice atď., pri ktorých nie je podstatné vymedziť sa územne.

Knižničný zákon ponechal kategorizáciu knižníc knižničného systému podľa medzinárodnej odbornej terminológie, zaužívanej typológie knižníc v Slovenskej republike a tradície ich budovania (členenie je na národnú knižnicu, vedecké, akademické, verejné, školské a špeciálne knižnice). Pri začleňovaní knižnice do knižničného systému je

dôležité, aké funkcie plní, aký má knižničný fond a v akom rozsahu poskytuje knižnično-informačné služby pre svojich používateľov. V prípade Slovenskej národnej knižnice, vedeckej knižnice a regionálnej knižnice je knižničným zákonom ustanovené ich zriaďovanie iba ako právnických osôb, keďže sú to knižnice, ktoré tvoria hlavnú os pokročilých knižnično-informačných služieb pre verejnosť bez obmedzenia.

Zriaďovateľ alebo zakladateľ knižnice má právo operatívne definovať v základných dokumentoch knižnice aj ďalšie činnosti a funkcie, ktoré má knižnica zabezpečovať, tieto činnosti však musia byť v rozsahu pôsobnosti knižnice.

Slovenská národná knižnica je definovaná ako základný prvok knižničného systému. Samostatný paragraf knižničného zákona definuje jej poslanie a hlavné úlohy tak, aby svojo činnosť vykonávala ako národné knižnice v iných krajinách vo vzťahu k budovaniu a odbornému spracovaniu národného konzervačného knižničného fondu, ale aj ako vrcholná a odborná autorita vo vzťahu k potrebám celého knižného systému. Rozsah tzv. štandardných funkcií Slovenskej národnej knižnice (konzervačná ochrana, budovanie knižničného fondu, odborné spracovanie, správa a prístupňovanie súborného katalógu a poskytovanie knižnično-informačných služieb) vychádzal z výstupov Stálej komisie sekcie národných knižníc IFLA.

Postavenie vedeckých knižníc vymedzil knižničný zákon ako dôležitých knižnično-informačných inštitúcií, ktoré bez obmedzenia poskytujú knižnično-informačné služby verejnosti. Vedecké knižnice saturujú tie oblasti poznania, pre ktoré je informačné zabezpečenie nevyhnutné (veda, technika, inovácie, vzdelávanie a pod.) a dostupnosť odborných informácií je garantovaná aj z hľadiska ich územiaj dostupnosti, keďže sú situované ako v Bratislave, tak na strednom i východnom Slovensku.

Akademická knižnica má vymedzené funkcie a úlohy, ktoré v rámci svojho zamerania zabezpečuje pre univerzitu, vysokú školu a fakultu a medzi jej nové úlohy patrí informačné vzdelávanie používateľov.

Verejná knižnica má úlohy definované najmä s ohľadom na domáce podmienky vývinu tejto siete knižníc a na medzinárodné dokumenty (Manifest UNESCO o verejných knižniciach z roku 1994, Smernica IFLA pre služby verejných knižníc z roku 2010, Návrh odporúčaní pre knižničnú legislatívu v Európe Rady Európy – Výboru pre kultúrnu spoluprácu). K novým úlohám a funkciám verejných knižníc boli dané ich úlohy ako komunitného centra a funkcie školskej knižnice (verejná knižnica bude plniť aj úlohy školskej knižnice v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom).

Školské a špeciálne knižnice majú len precizované úlohy vzhľadom na aplikačnú prax, pričom školskej knižnici je tiež umožnené prevziať a plniť funkciu obecnej knižnice a vyriešiť tak duplicitu ich financovania a činnosti napr. v malej obci.

Odborné knižničné činnosti

Knižničný zákon explicitne uvádza, ktoré odborné činnosti robia knižnicu knižnicou. Ide o dopĺňovanie knižničného fondu, jeho odbornú evidenciu a spracovanie, revíziu a vyradovanie, organizáciu, uchovávanie a ochranu knižničného fondu a poskytovanie knižnično-informačných služieb. Predtým boli činnosti knižnice roztrúsené v texte zákona, teraz majú presné zákonné vymedzenie v rozsahu zákonných povinností pri ich výkone.

V prípade dopĺňovania knižničného fondu je zachovaná jeho systematickosť a odbornosť, zohľadnené zameranie a špecializácia knižnice, vylúčenie akéhokoľvek vplyvu (aj tzv. iného vplyvu, napr. uprednostňovaním istého typu literatúry pri dopĺňovaní) a bola daná povinnosť knižnice s konzervačným fondom odovedať (či kladne, či záporne) na ponuku knižníc v prípade vyradeného knižničného dokumentu alebo knižničného dokumentu zrušenej knižnice.

Základné pravidlá vedenia odbornej evidencie a spracovania knižničných dokumentov sú vymedzené zákonom a bol definovaný ich výkon. Knižničný zákon už priamo upravuje, že na nakladanie s knižničným fondom sa nevzťahujú právne predpisy upravujúce majetok štátu, vyšších územných celkov ani obcí, a tiež, že knižničný fond nepodlieha inventarizácií podľa zákona o účtovníctve.

Termíny vykonania komplexnej revízie (lehoty sú: 5, 10, 15 rokov) a rozsah revidovaného knižničného fondu (do 50 tis., do 100 tis. a nad 100 tis. knižničných dokumentov) boli upravené podľa kompromisu požiadaviek z aplikačnej praxe knižníc a základné povinnosti vyradovania knižničného dokumentu a povinnosti knižnice spojené s ochranou knižničného fondu boli zavedené priamo do knižničného zákona.

Knižnično-informačné služby sú definované ako služby vo verejnom záujme a ich redefinovanie bolo nevyhnutné s ohľadom na nástup nových informačných a komunikačných technológií v knižniciach a na nové formy sprístupňovania a poskytovania knižnično-informačných služieb. Práve táto najdynamickejšia oblasť si vyžiadala definovanie nových pravidiel a spresnenie spôsobu sprístupňovania knižničných dokumentov bez ohľadu na ich formu. Knižničný zákon teda upresňuje spôsob sprístupňovania knižničných dokumentov bez ohľadu na ich obsah a formu. Súčasťou knižnično-informačných služieb boli zadefinované aj edičné aktivity, kultúrne, výchovno-vzdelávacie podujatia a pod. Knižničný zákon ponechal zákonné vymedzenie knižnično-informačných služieb, ktoré sa poskytujú bezplatne (zlá sociálna situácia používateľa ho nemôže obmedzovať v práve na informácie), a ktoré za primeranú úhradu. Vzhľadom na špecifickosť niektorých služieb, knižničný zákon umožňuje požadovať (nie je to povinnosť, iba právo) od používateľa primeranú úhradu vynaložených finančných prostriedkov. Z hľadiska poskytovania knižnično-informačných služieb je dôležité, že knižnica je v zásade povinná svoj knižničný fond sprístupniť. Obmedzenia (napr. požičiavanie dokumentov mimo priestorov knižnice, čas výpožičky, forma sprístupnenia dokumentu alebo obmedzenie sprístupnenia dokumentu s nevhodným alebo nelegálnym obsahom a pod.) musí byť upravené v knižničnom a výpožičnom poriadku.

Pravidlá poskytovania medziknižničnej výpožičnej služby a medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby, vrátane určenia národných ústredí a ich povinnosti určiť podrobnosti ich poskytovania na Slovensku sú novým ustanovením v knižničnom zákone. V rámci Slovenskej republiky je služba medzi knižnicami definovaná ako bezplatná, knižnice si ju poskytujú recipročne, aby eliminovali administratívnu záťaž pri jej zúčtovaní, ktorá by bola vyššia ako možný príjem zo služby a používateľ hradí iba nevyhnutné náklady, ktoré z tejto služby pre knižnicu vzniknú.

Ochrana písomného kultúrneho dedičstva, vývoz a dovoz historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu

Ministerstvo kultúry vyhlasuje vo verejnom záujme a z dôvodu ochrany národného písomného bohatstva za historický knižničný dokument taký dokument a za historický knižničný fond taký súbor dokumentov (okrem archívnych dokumentov, ktorých ochrana je vymedzená archívnyim zákonom), ktoré majú osobitnú kultúrnu a historickú hodnotu (napr. vzácny rukopis, stará a vzácna tlač do roku 1830, slovacikálny dokument alebo fond do roku 1918, významný slovacikálny dokument alebo fond bez časového ohraničenia) alebo priamy vzťah k významným osobnostiam alebo historickým udalostiam. Vyhlásenie za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond je ekvivalentom systému ochrany hnutelných kultúrnych pamiatok.

Z dôvodu ochrany je zakázaný trvalý vývoz a umožnený len dočasný vývoz historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu. Dočasný vývoz

historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu je možný iba na prezentačný, vedecko-výskumný, študijný, reštaurátorský a konzervátorský účel a môže trvať maximálne dva roky, takisto sú dané zákonné povinnosti pred dočasným vývozom (uzatvorenie výpožičnej zmluvy) a kontrola pri spätnom dovoze. Tieto pravidlá sú nastavené rovnako ako pri iných hnutelných predmetov kultúrneho dedičstva, napr. v prípade zbierkových predmetov.

Sankcie

Aby vymožitelnosť knižničného zákona bola zaručená, boli stanovené sankčné opatrenia za porušenie povinností, ktoré vyplývajú pre fyzickú osobu (priestupok), právnickú osobu a fyzickú osobu-podnikateľa (iný správny delikt). Výška pokút je diferencovaná podľa závažnosti porušenia zákona a môže byť udelená od 700,- € až po 50.000,- €. Odporúčam knižniciam a ich zriaďovateľom alebo zakladateľom dopodrobna sa oboznámiť s ich vymedzením.

Vykonávacie predpisy na vykonanie knižničného zákona

Knižničný zákon predpokladá prijatie iba dvoch vykonávacích predpisov. Jedným je vykonávací predpis upravujúci podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie, revízií a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach. Ten má stanoviť pravidlá pri správe knižničných dokumentov bez ohľadu na ich obsah a formu, teda ako v tlačenej forme, tak v prípade elektronických kníh a elektronických periodických publikácií, ktoré digitalizovala knižnica alebo tieto dokumenty získala v digitálnej forme prostredníctvom trvalého prístupu, či iných súčastí elektronickej zbierky.

Druhým vykonávacím predpisom je vykonávací predpis o spôsobe úhrady odmeny nositeľom práv za rozširovanie predmetov ochrany vypožičiavaním v rozsahu udelenej licencie a jej rozsahu. Je to vykonávací predpis, na základe ktorého Slovenská národná knižnica uzatvára hromadnú licenčnú zmluvu (za celý knižničný systém) na rozširovanie predmetov ochrany vypožičiavaním (za výpožičky) realizovaným prostredníctvom knižničného systému s príslušnou organizáciou kolektívnej správy a uhrádza odmeny nositeľom práv (autorom).

LOPUŠANOVÁ, Monika. Nový slovenský knižničný zákon. *Knihovna: knihovnícká revue*. 2016, 27(1), 74–92. ISSN 1801-3252.

126

Z Á K O N

zo 6. mája 2015

o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

§ 1

Predmet úpravy

(1) Tento zákon upravuje zriaďovanie a zakladanie knižníc, práva a povinnosti knižníc, práva a povinnosti zriaďovateľov knižníc a zakladateľov knižníc, knižničný systém Slovenskej republiky (ďalej len „knižničný systém“), rozsah a vykonávanie odborných knižničných činností, vyhlasovanie, evidenciu, ochranu, sprístupňovanie, dovoz a vývoz historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu.

(2) Tento zákon sa vzťahuje na

- a) knižnice, ktoré poskytujú knižnično-informačné služby používateľom a sú evidované v Zozname knižníc Slovenskej republiky (ďalej len „zoznam knižníc“),
- b) vlastníka alebo správcu historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu alebo vzácného rukopisu, starej a vzácnnej tlače a významného slovacikálneho dokumentu bez časového ohraničenia, ktoré okrem archívnych dokumentov upravených osobitným predpisom¹⁾ možno pre ich jedinečnú hodnotu vyhlásiť za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond.

§ 2

Vymedzenie základných pojmov

(1) Knižnica je kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, ktorá dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje, využíva a sprístupňuje svoj knižničný fond, poskytuje knižnično-informačné služby, napomáha uspokojovať kultúrne, informačné, vedeckovyskumné a vzdelávacie potreby používateľov a podporuje ich celoživotné vzdelávanie, informačnú gramotnosť, tvorivý osobný rozvoj a jazykovú rozmanitosť.

(2) Knižničný dokument je samostatne odborne evidovaná, spracovaná, uchovávaná, ochraňovaná a sprístupňovaná jednotka knižničného fondu bez ohľadu na jeho obsah a formu. Knižničným dokumentom je aj samostatný digitálny dokument, ktorým je elektronic-

ká kniha alebo elektronická periodická publikácia, ktorý zdigitalizovala knižnica alebo tento dokument získala v digitálnej forme prostredníctvom trvalého prístupového práva.

(3) Knižničný fond je súbor všetkých knižničných dokumentov, účelovo vybraných, sústavne doplňovaných, uchovávaných, ochraňovaných a sprístupňovaných používateľovi.

(4) Elektronický informačný zdroj je súbor elektronicky uchovávaných bibliografických záznamov alebo obsahov elektronických dokumentov vrátane ich úplných textov, obrázkov a zvukov so spoločným používateľským rozhraním a softvérom na vyhľadávanie a manipuláciu s údajmi. Sprístupňovanie elektronického informačného zdroja sa realizuje prostredníctvom internetu.

(5) Elektronická zbierka je súbor zdrojov v elektronickej podobe, napríklad digitálne dokumenty, elektronické informačné zdroje, počítačové súbory a elektronické katalógy.

(6) Slovacikálny dokument je knižničný dokument, ktorý sa podľa autorstva, jazyka, miesta vydania alebo obsahu týka Slovenska alebo Slovákov.

(7) Súborný katalóg knižnic je katalóg združujúci bibliografické a lokalizačné záznamy o knižničných dokumentoch, ktoré sa nachádzajú v knižničných fondoch viacerých knižníc.

(8) Historický knižničný dokument je samostatný dokument a historický knižničný fond je súbor dokumentov vyhlásených Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) za historický knižničný dokument alebo za historický knižničný fond podľa § 21 okrem archívnych dokumentov upravených osobitným predpisom.¹⁾ Historický knižničný dokument a historický knižničný fond nemusí byť súčasťou knižničného fondu.

(9) Špecializovaný knižničný fond je knižničný fond knižničných dokumentov určitého zamerania z hľadiska obsahu, formy, druhu, pôvodu alebo využitia.

(10) Konzervačný fond je súbor všetkých knižničných dokumentov získaných a trvalo uchovávaných knižnicou, ako právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu,²⁾ ktoré knižnica trvalo uchováva pre

¹⁾ § 2 ods. 2, § 9 až 15 zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 216/2007 Z. z.

²⁾ § 3 až 5 zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmožnení audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov.

budúce generácie ako súčasť národného kultúrneho dedičstva.

(11) Odborné knižničné činnosti sú dopĺňovanie knižničného fondu, odborná evidencia a spracovanie knižničných dokumentov, revízia knižničného fondu, vyradovanie knižničného fondu, organizácia, uchovávanie a ochrana knižničného fondu a poskytovanie knižnično-informačných služieb.

§ 3

Zriaďovanie knižnice a zakladanie knižnice

(1) Knižnicu ako právnickú osobu podľa osobitného predpisu³⁾ môže zriadiť

- a) ústredný orgán štátnej správy,
- b) samosprávny kraj,
- c) obec.

(2) Knižnicu ako právnickú osobu podľa osobitného predpisu⁴⁾ môže založiť alebo zriadiť iná právnická osoba.

(3) Právnická osoba môže zriadiť knižnicu aj ako svoj organizačný útvar.

(4) Slovenskú národnú knižnicu, vedeckú knižnicu a regionálnu knižnicu možno zriadiť len ako právnickú osobu.

§ 4

Práva a povinnosti zriaďovateľa knižnice alebo zakladateľa knižnice

(1) Zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice je oprávnený

- a) zriadiť alebo založiť, zrušiť alebo zlúčiť knižnicu s inou knižnicou vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti,
- b) požiadať príslušnú knižnicu s metodickou pôsobnosťou o odborné usmernenie; zoznam knižníc s celoštátnou metodickou pôsobnosťou je uvedený v prílohe č. 1,
- c) určiť rozsah a podmienky sprístupnenia knižnice verejnosti, ak ide o akademickú knižnicu, školskú knižnicu a špeciálnu knižnicu,
- d) poveriť knižnicu plnením úloh patriacich do vecnej pôsobnosti knižnice.

(2) Zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice je povinný

- a) vydať zriaďovaciu listinu, zakladateľskú listinu alebo štatút knižnice, v ktorých určí zameranie, špecializáciu a pôsobnosť knižnice; v jej názve musí byť slovo knižnica,
- b) oznámiť ministerstvu zriadenie alebo založenie knižnice na tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2, najneskôr do 60 dní od vzniku týchto skutočností a písomne oznámiť ministerstvu zlúčenie vedeckej knižnice alebo regionálnej knižnice a zrušenie knižnice najneskôr do 60 dní od vzniku týchto skutočností,
- c) zabezpečiť vhodné priestory a interiérové vybavenie pre knižnicu primeranej veľkosti jej knižničného fon-

du, rozsahu poskytovaných knižnično-informačných služieb, zameranú a špecializáciu knižnice,

- d) zabezpečiť moderné technické vybavenie a podmienky na zavádzanie nových technológií a knižnično-informačných služieb,
- e) zabezpečiť činnosť knižnice finančne a personálne,
- f) podporovať ďalšie vzdelávanie zamestnancov knižnice,
- g) zabezpečiť systematické dopĺňovanie, odbornú evidenciu, spracovanie, uchovávanie, ochranu, využívanie a sprístupňovanie knižničného fondu,
- h) podporovať spoluprácu knižníc a utvárať predpoklady na integráciu knižníc do medzinárodných knižničných a informačných systémov a sietí,
- i) ponúknuť vyradené knižničné dokumenty alebo knižničný fond knižnice, ktorá sa zrušila, iným knižniciam; prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré ako právnické osoby určené podľa osobitného predpisu⁵⁾ uchovávajú konzervačný fond,
- j) vykonávať kontrolu činnosti knižnice,
- k) umožňovať výkon štátneho odborného dohľadu a kontroly a poskytovať potrebnú súčinnosť.

(3) Zriaďovateľ vedeckej knižnice podľa § 3 ods. 1 písm. a) a § 3 ods. 2 a zriaďovateľ regionálnej knižnice podľa § 3 ods. 1 písm. b) je povinný vyžiadať si pred zrušením knižnice alebo zlúčením knižnice s inou knižnicou záväznú stanovisku ministerstva. Rozhodnutie o zrušení knižnice alebo rozhodnutie o zlúčení knižnice vydané v rozpore so stanoviskom ministerstva alebo bez jeho vyžiadania je neplatné.

Knižničný systém

§ 5

(1) Knižničný systém tvoria knižnice, ktorých zameranie, pôsobnosť a úlohy sú dané zložením a špecializáciou knižničného fondu a rozsahom poskytovaných knižnično-informačných služieb, a to v členení

- a) národná knižnica,
- b) vedecká knižnica,
- c) akademická knižnica,
- d) verejná knižnica,
- e) školská knižnica,
- f) špeciálna knižnica.

(2) Knižnice z hľadiska pôsobnosti sú

- a) celoštátne,
- b) regionálne s krajskou pôsobnosťou,
- c) regionálne,
- d) mestské alebo obecné,
- e) inštitucionálne.

(3) Podľa zamerania a špecializácie knižnica buduje univerzálny knižničný fond alebo špecializovaný knižničný fond.

(4) Okrem úloh podľa § 6 až 11 môže knižnica vykonávať aj ďalšie činnosti, ktoré jej určí zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice v rozsahu svojej pô-

³⁾ § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ Napríklad Občiansky zákonník, § 5 zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení zákona č. 35/2002 Z. z., § 15 zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied v znení zákona č. 40/2011 Z. z.

sobnosti v zriaďovacej listine, zakladateľskej listine alebo v štatúte.

§ 6

Slovenská národná knižnica

(1) Slovenská národná knižnica so sídlom v Martine je národnou knižnicou, ktorej zriaďovateľom je ministerstvo.

- (2) Slovenská národná knižnica
- a) získava a trvale uchováva konzervačný fond Slovenskej republiky ako právnická osoba určená podľa osobitného predpisu.⁵⁾
  - b) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje univerzálny knižničný fond,
  - c) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje domáce a zahraničné slovacikálne dokumenty a zahraničné dokumenty,
  - d) je národnou bibliografickou agentúrou, zabezpečuje bibliografickú registráciu slovacikálnych dokumentov, koordináciu národného bibliografického systému a budovanie slovenskej národnej bibliografie,
  - e) je národnou agentúrou pre medzinárodné štandardné číslovanie dokumentov a medzinárodnú identifikáciu dokumentov,⁶⁾
  - f) tvorí, udržiava a sprístupňuje súborný katalóg knižníc Slovenskej republiky – časť monografie,
  - g) je ústredným vedeckovýskumným a štandardizačným pracoviskom knižničného systému,
  - h) poskytuje knižnično-informačné služby používateľom,
  - i) je národným ústredím medziknižničnej výpožičnej služby,
  - j) je pracoviskom medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby,
  - k) plní metodické, poradenské, koordinačné, vzdelávacie, štatistické a analytické úlohy celoštátneho charakteru pre knižničný systém v odborných knižničných činnostiach,
  - l) je špecializovaným pracoviskom na digitalizáciu dokumentov písomného kultúrneho dedičstva a uchovávanie a sprístupňovanie ich digitálnych foriem,
  - m) je špecializovaným konzervačným a restaurátorským pracoviskom pre písomné kultúrne dedičstvo,
  - n) spravuje a ochraňuje historický knižničný dokument a historický knižničný fond,
  - o) vyjadruje sa k návrhu na vyhlásenie a zrušenie vyhlásenia historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu a určuje jeho hodnotu,
  - p) predkladá návrhy na vyhlásenie a zrušenie vyhlásenia historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu,
  - q) vedie Ústrednú evidenciu vyhlásených a vyradených historických knižničných dokumentov a historických

- kych knižničných fondov (ďalej len „ústredná evidencia“),
- r) zriaďuje ako svoj organizačný útvar múzeum.⁸⁾
- s) je pracoviskom biografickej dokumentácie, výskumu a podpory slovenskej kultúry a literatúry a zriaďuje verejný archív,⁷⁾
- t) vydáva periodické publikácie a neperiodické publikácie,
- u) organizuje výstavy a zabezpečuje vzdelávacie a kultúrne podujatia,
- v) spolupracuje s inými knižnicami knižničného systému a s knižnicami v zahraničí,
- w) uzatvára s príslušnou organizáciou kolektívnej správy hromadnú licenčnú zmluvu na rozširovanie predmetov ochrany vypožičiavaním realizovaným prostredníctvom knižničného systému,
- x) prostredníctvom príslušnej organizácie kolektívnej správy uhrádza odmenu nositeľom práv za rozširovanie predmetov ochrany vypožičiavaním v rozsahu udelennej licencie,
- y) môže uzavrieť s príslušnou organizáciou kolektívnej správy hromadnú licenčnú zmluvu alebo dohodu o primeranej odmene na použitie predmetov ochrany inak ako vypožičiavaním prostredníctvom knižničného systému,
- z) prostredníctvom príslušnej organizácie kolektívnej správy uhrádza odmenu alebo primerané odmeny nositeľom práv za použitie predmetov ochrany inak ako vypožičiavaním v rozsahu hromadnej licenčnej zmluvy alebo dohody o primeranej odmene, ak boli uzatvorené podľa písmena y),
- aa) plní povinnosti vo vzťahu k osirelým dielam a obchodne nedostupným dielam podľa osobitného predpisu.⁹⁾
- ab) plní ďalšie úlohy súvisiace s činnosťou knižnice.

§ 7

Vedecká knižnica

(1) Vedecká knižnica je právnická osoba, ktorej zriaďovateľom je ústredný orgán štátnej správy alebo právnická osoba podľa osobitného predpisu.⁹⁾

(2) Vedecká knižnica v rámci svojho zamerania a špecializácie

- a) informačne zabezpečuje vedu, techniku, výskum a inovácie ako súčasť infraštruktúry výskumu a vývoja,
- b) vykonáva vedecko-výskumnú činnosť a podieľa sa na vedecko-výskumných projektoch,
- c) môže byť koordinačným, výskumným, metodickým, vzdelávacím, poradenským a štatistickým pracoviskom knižničného systému vo vymedzených oblastiach,
- d) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje domáce a zahraničné

⁵⁾ § 8 zákona č. 212/1997 Z. z. v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ Zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z.

⁷⁾ § 5 ods. 2 písm. a) zákona č. 395/2002 Z. z.

⁸⁾ § 12a ods. 5, § 12c ods. 1 písm. c), § 12c ods. 3 až 5, § 31a ods. 5 a 6 zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení zákona č. 283/2014 Z. z.

⁹⁾ § 15 zákona č. 133/2002 Z. z. v znení zákona č. 40/2011 Z. z.

- knížničné dokumenty z vedných odborov, buduje a uchováva špecializovaný knižničný fond,
- e) poskytuje knižnično-informačné služby používateľom zamerané na rozvoj vedy, techniky, výskumu, inovácií, kultúry a vzdelávania,
- f) je pracoviskom medziknižničnej výpožičnej služby a pracoviskom medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby,
- g) buduje a uchováva konzervačný fond, ak je právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu,¹⁾
- h) tvorí, udržiava a sprístupňuje súborné katalógy knižníc,
- i) sa zúčastňuje na tvorbe slovenskej národnej bibliografie,
- j) môže byť pracoviskom reštaurovania, konzervovania, ochranného kopiovania a digitalizácie knižničných dokumentov,
- k) môže byť pracoviskom pre správu a ochranu historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu,
- l) plní ďalšie úlohy súvisiace s činnosťou knižnice.

§ 8

Akademická knižnica

- (1) Akademická knižnica je knižnica vysokej školy¹⁰⁾ a fakulty, ktorá v rámci svojho zamerania a špecializácie
- a) je vedecko-informačným, bibliografickým, koordinácnym, poradenským a vzdelávacím pracoviskom,
- b) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje špecializovaný knižničný fond,
- c) uchováva a bibliograficky registruje záverečné práce a kvalifikačné práce,
- d) je pracoviskom evidencie publikačnej činnosti podľa osobitného predpisu,¹¹⁾
- e) je pracoviskom evidencie umeleckej činnosti podľa osobitného predpisu,¹²⁾
- f) poskytuje knižnično-informačné služby pedagogickým zamestnancom, vedeckým zamestnancom, študentom a za podmienok a v rozsahu určenom zriaďovateľom knižnice aj iným používateľom,
- g) zúčastňuje sa na tvorbe, udržiavaní a sprístupňovaní súborných katalógov knižníc,
- h) je pracoviskom medziknižničnej výpožičnej služby,
- i) zabezpečuje informačné vzdelávanie používateľov,
- j) plní ďalšie úlohy súvisiace s činnosťou knižnice.
- (2) Akademická knižnica môže plniť aj úlohy špecializovanej vedeckej knižnice.

§ 9

Verejná knižnica

- (1) Verejná knižnica je
- a) obecná knižnica alebo mestská knižnica,
- b) regionálna knižnica.

¹⁰⁾ § 21 ods. 2, § 47 ods. 21 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 363/2007 Z. z.

¹¹⁾ § 108a zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 455/2012 Z. z.

¹²⁾ § 108b zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 455/2012 Z. z.

- (2) Obecná knižnica a mestská knižnica
- a) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje univerzálny knižničný fond vrátane knižničných dokumentov miestneho významu,
- b) poskytuje knižnično-informačné služby používateľom,
- c) organizuje a uskutočňuje komunitné, kultúrno-spoločenské a vzdelávacie aktivity,
- d) môže plniť funkciu školskej knižnice v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom knižnice,
- e) plní ďalšie úlohy súvisiace s činnosťou knižnice.

(3) Obec zabezpečuje knižnično-informačné služby zriadením obecnej knižnice alebo mestskej knižnice ako právnickej osoby, prostredníctvom organizačného útvaru právnickej osoby zriadenej obcou, prostredníctvom organizačnej zložky obecného úradu alebo prostredníctvom inej knižnice.

(4) Samosprávny kraj zriaďuje regionálnu knižnicu ako právnickú osobu, ktorá pôsobí na území viacerých obcí, a vo svojom sídle plní aj funkciu mestskej knižnice.

- (5) Regionálna knižnica okrem úloh podľa odseku 2
- a) utvára a sprístupňuje regionálne bibliografické a faktografické databázy vrátane úplných textov regionálnych dokumentov,
- b) odborne spracúva a sprístupňuje súbežnú regionálnu bibliografiu a plní úlohy spojené s koordináciou bibliografickej činnosti v regióne,
- c) môže plniť funkciu komunitného centra,
- d) je pracoviskom pre digitalizáciu regionálnych knižničných dokumentov,
- e) zhromažďuje a spracováva štatistické ukazovatele za verejné knižnice regiónu samosprávneho kraja,
- f) poskytuje metodickú pomoc a poradenské služby obecným knižniciam, mestským knižniciam, školským knižniciam, špeciálnym knižniciam a ich zriaďovateľom alebo zkladateľom v regióne a upozorňuje ich na nedostatky v poskytovaní knižnično-informačných služieb,
- g) zabezpečuje na základe zmluvných vzťahov dopĺňovanie knižničných fondov obecných knižníc,
- h) sa zúčastňuje na tvorbe, udržiavaní a sprístupňovaní súborných katalógov knižníc,
- i) je pracoviskom medziknižničnej výpožičnej služby.

(6) Regionálna knižnica môže po dohode s obcami zabezpečovať knižnično-informačné služby používateľom prostredníctvom mobilnej knižnice.

(7) Samosprávny kraj určí vybranú regionálnu knižnicu, ktorá okrem úloh uvedených v odsekoch 2 a 5 plní funkciu regionálnej knižnice s krajskou pôsobnosťou, ktorá

- a) koordinuje, metodicky a poradensky usmerňuje ostatné regionálne knižnice v samosprávnom kraji a upozorňuje ich na nedostatky v poskytovaní knižnično-informačných služieb,

- b) zabezpečuje úlohy spojené s bibliografickou registráciou a koordináciou bibliografickej činnosti v samosprávnom kraji,
- c) zabezpečuje úlohy spojené s dokumentovaním stavu a rozvojom knižnično-informačných služieb verejných knižníc v samosprávnom kraji,
- d) zhromažďuje a spracováva štatistické ukazovatele za verejné knižnice samosprávneho kraja.

§ 10

Školská knižnica

(1) Školská knižnica je organizačný útvar základnej školy, gymnázia, strednej odbornej školy, konzervatória alebo školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a slúži na informačné a dokumentačné zabezpečenie výchovy a vzdelávania a výchovno-vzdelávacích potrieb.

(2) Školská knižnica dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje špecializovaný knižničný fond so zameraním najmä na potreby výchovy a vzdelávania.

(3) Školská knižnica poskytuje knižnično-informačné služby najmä žiakom, pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom školy. Môže byť prístupná iným používateľom v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom knižnice.

(4) Školská knižnica môže plniť funkciu obecnej knižnice v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom knižnice.

§ 11

Špeciálna knižnica

(1) Špeciálna knižnica

- a) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje špecializovaný knižničný fond podľa svojho zamerania a špecializácie,
- b) poskytuje knižnično-informačné služby najmä svojmu zriaďovateľovi a v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom knižnice aj iným používateľom,
- c) v oblasti svojej špecializácie môže poskytovať metodickú pomoc a poradenské služby iným knižniciam.

(2) Špeciálnu knižnicu možno zriadiť alebo založiť ako právnickú osobu alebo ako organizačný útvar právnickej osoby.

(3) Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebandu v Levoči ako celoštátna špeciálna knižnica poskytuje knižnično-informačné služby nevidiacim, slabozrakým a inak zdravotne postihnutým v rozsahu odôvodnenom ich zdravotným postihnutím s cieľom zabezpečiť ich kultúrne, informačné, vedecko-výskumné a vzdelávacie potreby.

¹³⁾ Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu.

Zákon č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov.

Zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí.

Zákon č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií.

¹⁴⁾ § 29 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

§ 12

Základné princípy dopĺňovania knižničného fondu

(1) Knižnica je povinná systematicky dopĺňať, odborne evidovať, spracovávať, uchovávať, ochraňovať, využívať a sprístupňovať svoj knižničný fond.

(2) Dopĺňovanie, budovanie knižničného fondu a sprístupňovanie knižničného fondu v súlade so zameraním a špecializáciou knižnice je knižnica povinná realizovať na princípe nezávislosti a odbornosti. Dopĺňovanie, budovanie a sprístupňovanie knižničného fondu nesmie podliehať ideologickej, politickej ani náboženskej cenzúre ani komerčnému vplyvu alebo inému vplyvu.

(3) V obciach, kde žijú občania patriaci k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, je verejná knižnica povinná zohľadniť túto skutočnosť pri dopĺňovaní a budovaní knižničného fondu.

(4) Knižnica s konzervačným fondom, ak je právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu,¹⁾ je povinná odpovedať na ponuku podľa § 4 ods. 2 písm. i) a § 14 ods. 6 najneskôr do 60 kalendárnych dní od doručenia ponuky.

§ 13

Odborná evidencia a spracovanie knižničných dokumentov

(1) Knižnica je povinná viesť odbornú evidenciu knižničných dokumentov zaradených do knižničného fondu bez ohľadu na formu nosiča.

(2) Základnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov tvorí prírastkový zoznam a zoznam úbytkov.

(3) Pomocnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov vedie knižnica podľa svojich potrieb.

(4) Spracovaním knižničného dokumentu je jeho menný popis a vecný popis vo forme bibliografického záznamu, lokalizačných údajov a údajov o exemplári.

(5) Na nakladanie s knižničným fondom sa nevzťahujú osobitné predpisy¹³⁾ a knižničný fond nepodlieha inventarizácii podľa osobitného predpisu.¹⁴⁾

§ 14

Revízia a vyradovanie knižničného fondu

(1) Knižnica je povinná vykonávať revíziu knižničného fondu.

(2) Knižnica uskutočňuje revíziu knižničného fondu a) pravidelne, tak, že komplexná revízia knižničného fondu sa uskutoční

1. do 50 000 knižničných dokumentov v úplnosti každých päť rokov,
2. do 100 000 knižničných dokumentov v úplnosti každých desať rokov,

3. nad 100 000 knižničných dokumentov v úplnosti každých 15 rokov, pričom sa môže uskutočňovať formou čiastkových revízií,

b) mimoriadne, ak

1. revíziu nariadi zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice,
2. treba zistiť skutočný stav knižničných dokumentov, najmä po mimoriadnej udalosti alebo premiestnení knižnice.

(3) Vykonanie mimoriadnej revízie knižničného fondu nahrádza pravidelnú revíziu knižničného fondu.

(4) Výsledky revízie sú podkladom na vyradenie chýbajúceho knižničného dokumentu z knižničného fondu.

(5) Predmetom vyradovania knižničného fondu je knižničný dokument, ktorý najmä

- a) nezodpovedá odbornej špecializácii knižnice, je multiplikátom alebo duplikátom knižničného dokumentu alebo je z obsahovej stránky zastaraný,
- b) je poškodený alebo
- c) je stratený.

(6) Knižnica je povinná vyradený knižničný dokument podľa odseku 5 písm. a) ponúknuť iným knižniciam; prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré uchovávajú konzervažný fond a ktoré sú právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu.¹⁵⁾

§ 15

Ochrana knižničného fondu

Knižnica je povinná

- a) zabezpečiť ochranu alebo uloženie knižničného fondu tak, aby nemohlo dôjsť k jeho poškodeniu a odcudzeniu,
- b) zabezpečiť optimálne klimatické, svetelné a bezpečnostné podmienky v priestoroch, kde je uložený historický knižničný dokument a historický knižničný fond,
- c) predchádzať znehodnoteniu historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu jeho odborným ošetrením.

§ 16

Knižnično-informačné služby

(1) Knižnično-informačné služby ako súčasť zabezpečenia práva na informácie sú službou vo verejnom záujme.

(2) Knižnično-informačné služby sú výkony odborných činností založených na využívaní knižničných fondov a elektronickej zbierky s cieľom uspokojovať informačné potreby, požiadavky a záujmy používateľov. Knižnično-informačné služby sa poskytujú v priestoroch knižnice alebo prostredníctvom internetu.

(3) Knižnica je povinná poskytovať knižnično-informačné služby v súlade so svojím zameraním a špeciali-

zácii a v rámci svojej pôsobnosti zabezpečiť všetkým používateľom rovnaký prístup ku knižnično-informačným službám.

(4) Používateľ je príjemca knižnično-informačných služieb. Aktívny používateľ je registrovaný používateľ, ktorý si počas vykazovacieho obdobia požičiava knižničné dokumenty alebo využíva knižnično-informačné služby.

(5) Knižnično-informačné služby sú najmä

- a) výpožičky knižničných dokumentov v knižnici, výpožičky knižničných dokumentov mimo priestorov knižnice a prístup ku knižničnému katalógu,
- b) základné elektronicke služby najmä prístup k elektronickej katalógu knižnice, webovému sídlu knižnice, prezeranie voľných internetových zdrojov v knižnici a sprístupnenie elektronickej zbierky v knižnici,
- c) poskytovanie ústnych bibliografických informácií, ústnych faktografických informácií a ústnych referenčných informácií,
- d) poskytovanie písomných bibliografických informácií, faktografických informácií a referenčných informácií, poskytovanie objednaných písomných rešeršných služieb, poskytovanie reprografických služieb z knižničného fondu,¹⁶⁾
- e) špeciálne elektronicke služby poskytované knižnicou najmä vo forme prístupu k elektronickej zbierke mimo knižnice, zabezpečenie elektronickeho dodávania dokumentov, elektronicke referenčné služby, elektronicke rešeršné služby, poskytovanie inštruktáží používateľom k elektronicke službám a zabezpečenie prístupu na internet,
- f) medziknižničná výpožičná služba a medzinárodná medziknižničná výpožičná služba,
- g) vydávanie publikácií,
- h) organizovanie kultúrnych podujatí, výchovno-vzdelávacích podujatí a kurzov.

(6) Vypožičiavanie knižničných dokumentov je záväzkovým právnym vzťahom.¹⁶⁾

(7) Knižnično-informačné služby podľa odseku 5 písm. a) až c) poskytuje knižnica bezplatne. Za knižnično-informačné služby podľa odseku 5 písm. d) až h) je knižnica oprávnená požadovať od používateľa primeranú úhradu vynaložených finančných nákladov.

(8) Vypožičiavanie knižničných dokumentov prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby v rámci Slovenskej republiky si knižnice navzájom poskytujú bezplatne, čím nie sú dotknuté ustanovenia odseku 7.

(9) Knižnica je oprávnená od používateľa požadovať úhradu ročného registračného poplatku.

(10) Knižnica je povinná vypracovať a umiestniť na verejne prístupnom mieste knižničný a výpožičný poriadok a v súlade s ním poskytovať knižnično-informačné služby. V knižničnom a výpožičnom poriadku knižnica upraví spôsob, rozsah a úhradu za poskytované knižnično-informačné služby.

¹⁵⁾ § 31 zákona č. 618/2003 Z. z. v znení zákona č. 289/2013 Z. z.

¹⁶⁾ § 488 Občianskeho zákonníka.

§ 17

Medziknižničná výpožičná služba
a medzinárodná medziknižničná výpožičná služba

(1) Medziknižničná výpožičná služba je knižnično-informačná služba, prostredníctvom ktorej knižnica pre svojho používateľa získava knižničný dokument alebo jeho časť z knižničného fondu inej knižnice na území Slovenskej republiky. Národným ústredím medziknižničnej výpožičnej služby je Slovenská národná knižnica.

(2) Medzinárodná medziknižničná výpožičná služba je knižnično-informačná služba, prostredníctvom ktorej knižnica pre svojho používateľa získava knižničný dokument alebo jeho časť z knižničného fondu inej knižnice mimo územia Slovenskej republiky. Pri výpožičke sa postupuje podľa právneho poriadku dodávajúcej krajiny. Národným ústredím medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby je Univerzitná knižnica v Bratislave.

(3) Knižnice sú povinné dodržiavať podmienky poskytovania medziknižničnej výpožičnej služby a medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby.

(4) Knižnice sú povinné v rámci medziknižničnej výpožičnej služby a medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby vypožičať požadovaný knižničný dokument alebo jeho časť alebo poskytnúť informácie, kde sa požadovaný knižničný dokument nachádza v snahe zabezpečiť všeobecnú dostupnosť publikácií. Poskytnutie knižničného dokumentu môže knižnica obmedziť pri knižničnom dokumente, ktorý je súčasťou konzervačného fondu, alebo je jeho požičiavateľ mimo priestoru knižnice obmedzené knižničným a výpožičným poriadkom.

(5) Žiadajúca knižnica preberá zodpovednosť za vypožičané dokumenty od času, keď knižničný dokument opúšťa požiadajúcu knižnicu, až po moment vrátenia vypožičaného dokumentu požiadajúcej knižnici. Knižnica je povinná knižničný dokument vrátiť knižnici, ktorá ho zapožičala, v dohodnutej lehote a v zodpovedajúcom stave.

(6) Podrobnosti o poskytovaní medziknižničnej výpožičnej služby určí Slovenská národná knižnica na svojom webovom sídle a podrobnosti o poskytovaní medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby určí Univerzitná knižnica v Bratislave na svojom webovom sídle.

§ 18

Práva knižnice

Knižnica je oprávnená

a) na účel poskytovania knižnično-informačných služieb spracovávať osobné údaje¹⁷⁾ aktívnych

- používateľov v rozsahu: meno, priezvisko, titul, adresa trvalého bydliska, adresa prechodného bydliska, dátum a miesto narodenia, číslo dokladu totožnosti a jeho platnosť, najvyššie dosiahnuté vzdelanie, telefónne číslo, emailová adresa, meno, priezvisko a adresa zákonného zástupcu dieťaťa,
- požičať a odbornú pomoc a usmernenie príslušnú knižnicu s metodickou pôsobnosťou,
  - združovať sa v profesijných záujmových združeniach, konzorciách, ako aj v medzinárodných knižničných a informačných systémoch,
  - vytvárať podľa potreby svoje pobočky na základe predchádzajúceho písomného súhlasu riadovateľa knižnice alebo zakladateľa knižnice.

§ 19

Odborný zamestnanec knižnice

(1) Odborné knižničné činnosti knižnice zabezpečuje odborný zamestnanec knižnice s vysokoškolským vzdelaním alebo so stredoškolským vzdelaním, ktorý má osobitnú odbornú spôsobilosť.

(2) Osobitná odborná spôsobilosť na účely tohto zákona je súhrn teoretických vedomostí, znalostí odborných štandardov, procesov a všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich činnosť knižnice.

§ 20

Financovanie knižnice

(1) Financovanie knižnice zriadenej podľa osobitného predpisu³⁾ upravuje osobitný predpis.¹⁸⁾

(2) Zdrojmi financovania knižnice zriadenej podľa osobitného predpisu³⁾ môžu byť

- dotácie zo štátneho rozpočtu,¹⁹⁾ dotácie z rozpočtu obce alebo dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku,
- prijmy za knižnično-informačné služby podľa § 16,
- finančné zdroje prijaté od iných osôb formou dotácie alebo grantu,
- príspevky z rozpočtov obcí na nákup knižničného fondu, ak regionálna knižnica plní aj funkciu mestskej knižnice,
- iné prijmy.

(3) Dotácie alebo granty, ktoré sú štátnou pomocou, možno knižnici podľa tohto zákona poskytnúť len v súlade s osobitnými predpismi v oblasti štátnej pomoci.

§ 21

Vyhlasovanie historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu

(1) Ministerstvo vyhlasuje vo verejnom záujme za historický knižničný dokument taký dokument a za historický knižničný fond taký súbor dokumentov, kto-

¹⁷⁾ § 10 zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 84/2014 Z. z.

¹⁸⁾ Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 523/2004 Z. z.

¹⁹⁾ Napríklad zákon č. 434/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v znení zákona č. 79/2013 Z. z.

ré okrem archívnych dokumentov upravených osobitným predpisom²¹⁾ majú

- a) osobitnú kultúrnu a historickú hodnotu; je to najmä vzácny rukopis, stará a vzácna tlač do roku 1830, slovacikálny dokument alebo fond do roku 1918 a významný slovacikálny dokument alebo fond bez časového ohraničenia,
- b) priamy vzťah k významným osobnostiam alebo historickým udalostiam.

(2) Vlastník dokumentu alebo správca dokumentu alebo súboru dokumentov, ktorý by pre jeho mimoriadnu hodnotu bolo možné navrhnúť na vyhlásenie za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond, je povinný na požiadanie zaslať Slovenskej národnej knižnici požadované údaje o tomto dokumente alebo súbore dokumentov a pristupniť tento dokument Slovenskej národnej knižnici na nevyhnutný čas na vedecké a študijné účely.

(3) Ministerstvo vyhlasuje historický knižničný dokument a historický knižničný fond na návrh Slovenskej národnej knižnice, inej právnickej osoby alebo fyzickej osoby. Ak návrh podáva iná právnická osoba alebo fyzická osoba, ministerstvo si k nemu vyžiadava stanovisko Slovenskej národnej knižnice. Na konanie o vyhlásení dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.²⁰⁾

(4) Návrh na vyhlásenie dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond obsahuje najmä

- a) presný názov dokumentu alebo súboru dokumentov,
- b) odôvodnenie návrhu,
- c) údaje o vlastníkovi dokumentu alebo údaje o správcovi dokumentu,
- d) zoznam a popis dokumentu alebo súboru dokumentov, ktorý obsahuje meno a priezvisko autora, názov dokumentu, miesto vydania, vydavateľa alebo tlačiaru, rok vydania alebo tlače, rozsah a poznámku; ak ide o knižničný dokument alebo knižničný fond, návrh obsahuje prírastkové číslo alebo signatúru, ak sa nezohoduje s prírastkovým číslom.

(5) Návrh na vyhlásenie dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond sa predkladá v písomnej podobe a v elektronickej podobe.

(6) Vlastník dokumentu alebo správca dokumentu alebo súboru dokumentov, ktorý možno vyhlásiť za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond, je povinný od doručenia oznámenia o začatí konania až do vydania rozhodnutia ministerstva chrániť dokument alebo súbor dokumentov pred poškodením, stratou, zničením, odcudením alebo vý-

vozom a oznámiť ministerstvu každú zamýšľanú zmenu jeho vlastníctva alebo správy.

(7) Ministerstvo môže z mimoriadnych dôvodov zrušiť vyhlásenie dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond. Pred zrušením vyhlásenia si vyžiadava stanovisko vlastníka dokumentu alebo správcu dokumentu a Slovenskej národnej knižnice.

(8) Ministerstvo doručí rozhodnutie o zrušení vyhlásenia alebo o dôvodoch zamietnutia návrhu na zrušenie vyhlásenia vlastníkovi dokumentu alebo správcovi dokumentu.

(9) Na historický knižničný dokument, historický knižničný fond a dokumenty, o ktorých bolo konanie o vyhlásení za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond začaté, nemožno zriadiť záložné právo²¹⁾ ani ho inak zafažiť a tento majetok nepodlieha exekúcií²²⁾ ani konkurzu²³⁾.

§ 22

Ústredná evidencia

(1) Historický knižničný dokument a historický knižničný fond sa zapisuje do ústrednej evidencie.

(2) Slovenská národná knižnica najneskôr do 30 dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o vyhlásení dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond zapíše tento historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond do ústrednej evidencie a zápis oznámi vlastníkovi alebo správcovi.

(3) Slovenská národná knižnica po zrušení vyhlásenia dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond tento historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond vyradí z ústrednej evidencie.

§ 23

Práva a povinnosti vlastníka alebo správcu historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu

(1) Vlastník alebo správca historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu je oprávnený

- a) využívať informačné, poradenské a odbornometodické služby Slovenskej národnej knižnice pri zabezpečovaní odborného spracovania, konzervovania, reštaurovania, ochrany a digitalizácie historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu,
- b) požiadať ministerstvo o dotáciu²⁴⁾ na konzervovanie, reštaurovanie a digitalizáciu historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu.

²⁰⁾ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

²¹⁾ § 151a až 151md Obyčajného zákonníka.

²²⁾ § 57 ods. 1 písm. d) a § 114 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

²³⁾ § 72 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁴⁾ Zákon č. 434/2010 Z. z. v znení zákona č. 79/2013 Z. z.

(2) Vlastník alebo správca historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu je povinný

- a) oznámíť bezodkladne Slovenskej národnej knižnici zamýšľanú zmenu vlastníctva alebo správy historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu,
- b) oznámíť zmluvnej strane pri predaji, nájme, záme- ne, zmene správy a užívateľa, že na historický kniž- ničný dokument alebo historický knižničný fond sa vzťahuje ochrana podľa tohto zákona,
- c) starať sa o zachovanie historického knižničného do- kumentu alebo historického knižničného fondu a chrániť ho pred ohrozením, poškodením, stratou alebo odcudzením,
- d) oznámíť bezodkladne Slovenskej národnej knižnici každé ohrozenie, poškodenie, stratu alebo odcudze- nie historického knižničného dokumentu alebo his- torického knižničného fondu,
- e) uskutočniť bezpečnostné opatrenia na ochranu priestorov, v ktorých je historický knižničný dok- ument alebo historický knižničný fond uložený,
- f) po vzniku mimoriadnej udalosti²⁵⁾ alebo keď bezpro- stredne hrozí, že vznikne alebo už vznikla krízová situácia²⁶⁾ zabezpečiť zvýšenú ochranu historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu alebo ho na nevyhnutný čas zveriť do správy Slovenskej národnej knižnice, inej knižnice, alebo ho premiestniť a uschovať na bezpečnom mieste,
- g) zabezpečiť odborné uloženie historického knižnič- ného dokumentu alebo historického knižničného fondu, ako aj jeho odborné ošetrovanie, konzervova- nie a reštaurovanie,
- h) požiadať ministerstvo o povolenie na dočasný vývoz historického knižničného dokumentu alebo his- torického knižničného fondu,
- i) sprístupniť historický knižničný dokument a historický knižničný fond na vedecké a študijné účely, pričom sa sprístupňovanie prednostne zabezpečuje na mikrogra- fických alebo elektronických nosičoch alebo v digitálnej podobe, ktorých výrobu môže zabezpečiť Slovenská ná- rodná knižnica na náklady vlastníka alebo správcu; ak je vlastníkom historického knižničného dokumentu ale- bo historického knižničného fondu knižnica, môže origi- nál sprístupniť len prezenčne a za podmienok určených knižničným a výpožičným poriadkom.

§ 24

Vývoz a dovoz historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu

(1) Historický knižničný dokument a historický kniž- ničný fond nemožno trvalo vyviezť z územia Slovenskej republiky.

²⁵⁾ § 3 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

²⁶⁾ Čl. 1 ods. 4 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového sta- vu v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov.

²⁷⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 116/2009 z 18. 12. 2008 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru (kodifikované znenie), (Ú. v. EÚ L 39. 10. 2. 2009).

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1081/2012 z 9. novembra 2012 k nariadeniu Rady (ES) č. 116/2009 o vývoze tovaru kultúr- neho charakteru (kodifikované znenie) v platnom znení (Ú. v. EÚ L 93. 28. 3. 2014).

(2) Historický knižničný dokument a historický kniž- ničný fond možno dočasne vyviezť z colného územia Európskej únie podľa osobitného predpisu²⁷⁾ s povole- ním ministerstva.

(3) Dočasný vývoz historického knižničného doku- mentu alebo historického knižničného fondu z colného územia Európskej únie je možný na prezentačný, vedecko-výskumný, študijný, reštaurátorský a konzervátorský účel a môže trvať najviac dva roky od vydania povolenia.

(4) Vlastník alebo správca je povinný pred uskutoč- nením dočasného vývozu uzavrieť so zmluvnou stranou zmluvu o výpožičke alebo zmluvu o nájme historic- kého knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu, ktorá zabezpečí všestrannú ochra- nu, bezpečnosť a starostlivosť o historický knižničný dokument a historický knižničný fond.

(5) Vlastník alebo správca je povinný bezodkladne preveriť pri spätnom dovoze historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu, či nedošlo k jeho poškodeniu, znehodnoteniu, záme- ne alebo odcudzeniu. Ak došlo k poškodeniu, znehodnote- niu, záme- ne alebo odcudzeniu historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu, je vlastník alebo správca najneskôr do 30 dní po spä- tnom dovoze povinný písomne informovať ministerstvo.

(6) Knižničný dokument alebo súbor knižničných dokumentov, ktorý je chránený podľa právneho poriadku iného štátu, nemožno doviesť do Slovenskej re- publiky

- a) bez súhlasu príslušného orgánu štátu, z ktorého má byť dovezený alebo prepravený, ak je zaručená vzá- jomnosť,
- b) ak je zjavné, že ide o knižničný dokument alebo knižničný fond, ktorý bol nezákonne vyvezený alebo prepravený zo štátu pôvodu alebo z tretieho štátu,
- c) ak je zjavné, že ide o odcudzený knižničný dok- ument alebo knižničný fond.

§ 25

Zoznam knižníc

(1) Zoznam knižníc vedie ministerstvo.

(2) Zoznam knižníc je prístupný verejnosti na webo- vom sídle ministerstva.

(3) Návrh na zápis do zoznamu knižníc je povinný podať zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice, ktorá poskytuje knižnično-informačné služby v súlade s týmto zákonom.

(4) Návrh na zápis do zoznamu knižníc sa podáva na tlačíve, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2.

(5) Zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice je povinný oznámiť ministerstvu každú zmenu údajov, a to najneskôr do 60 dní odo dňa, keď k zmene došlo.

(6) Ministerstvo vyznačí v zozname knižníc zrušenie knižnice na základe oznámenia zriaďovateľa knižnice alebo zakladateľa knižnice o zrušení knižnice v súlade s týmto zákonom.

§ 26

Ministerstvo

Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy pre kultúrne dedičstvo a knihovníctvo

- a) riadi a koordinuje výkon štátnej správy v oblasti knižnic a ochrany historických knižničných dokumentov a historických knižničných fondov,
- b) vytvára právne a organizačné podmienky na zabezpečenie a rozvoj knižničného systému,
- c) určuje strategické a koncepčné smery rozvoja knižničného systému a poskytovania knižnično-informačných služieb,
- d) utvára podmienky na informatizáciu knižníc a ich zapojenie do štátneho informačného systému,
- e) vykonáva úlohy štátnej štatistiky v oblasti knižníc v rozsahu danom programom štátnych štatistických zisťovaní,²⁸⁾
- f) zabezpečuje štátny odborný dohľad a kontrolu,
- g) vyhlasuje a zrušuje vyhlásenie dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond,
- h) udeľuje povolenie na dočasný vývoz historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu z colného územia Európskej únie,
- i) vydáva záväzné stanovisko k zrušeniu alebo k zlúčeniu knižnice s inou knižnicou podľa § 4 ods. 3,
- j) ukladá pokuty podľa § 27 a 28.

§ 27

Priestupky

- (1) Priestupku sa dopustí ten, kto
  - a) ako vlastník alebo správca dokumentu alebo súboru dokumentov, ktorý možno vyhlásiť za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond, poruší povinnosti podľa § 21 ods. 2 a 6,
  - b) ako vlastník alebo správca historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu poruší povinnosti podľa § 23 ods. 2 a § 24 ods. 4 a 5,
  - c) koná v rozpore s § 24 ods. 1, 2, 3 a 6.

- (2) Ministerstvo môže za priestupok
  - a) podľa odseku 1 písm. a) a b) uložiť pokutu do 2 000 eur,
  - b) podľa odseku 1 písm. c) uložiť pokutu do 50 000 eur.

(3) Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch.²⁹⁾

- (4) Pokuty sú príjmom štátneho rozpočtu.

§ 28

Iné správne delikty

- (1) Ministerstvo uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe-podnikateľovi pokutu
  - a) do 700 eur za porušenie povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. a), b), g) a i), § 12 ods. 4, § 14 ods. 1, § 17 ods. 3 a § 25 ods. 5,
  - b) do 2 000 eur za porušenie povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. k) a ods. 3, § 13 ods. 1, § 16 ods. 10, § 21 ods. 2 a 6, § 23 ods. 2, § 29 ods. 5 a 6,
  - c) do 50 000 eur za porušenie povinnosti podľa § 24.

(2) Ministerstvo pri ukladaní pokuty prihliada najmä na závažnosť, spôsob, trvanie a následky protiprávneho konania, na porušenie viacerých povinností a na opakované porušenie povinností.

(3) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa ministerstvo dozvedelo o porušení povinností, najneskôr však do troch rokov odo dňa porušenia povinností.

(4) Pokutu možno uložiť aj opakovane do jedného roka odo dňa, keď sa mala povinnosť uložená v rozhodnutí splniť.

(5) Pokuta uložená podľa tohto zákona je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená. Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.³⁰⁾

- (6) Pokuty sú príjmom štátneho rozpočtu.

§ 29

Štátny odborný dohľad a kontrola

(1) Štátny odborný dohľad a kontrolu vykonáva ministerstvo.

(2) Predmetom štátneho odborného dohľadu je dohľad nad dodržiavaním odborných knižničných činností podľa § 12 až 17, § 22 až 25.

(3) Predmetom kontroly³⁰⁾ je dodržiavanie ustanovení tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie.

(4) Ministerstvo pri výkone štátneho odborného dohľadu alebo kontroly je oprávnené

- a) vyžadovať potrebné doklady, údaje, informácie a vysvetlenia, ktoré sa týkajú dodržiavania povinností ustanovených týmto zákonom,
- b) vstupovať do priestorov knižníc.

(5) Zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice je povinný poskytnúť ministerstvu pravdivé a úplné informácie alebo podklady a súčinnosť, a to v rozsahu potrebnom na výkon štátneho odborného dohľadu alebo kontroly v lehote určenej ministerstvom.

(6) Knižnica je povinná umožniť výkon štátneho odborného dohľadu alebo kontroly a poskytovať potrebnú súčinnosť.

²⁸⁾ Zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov.

²⁹⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

(7) Osoby, ktoré sú poverené výkonom dohľadu alebo kontroly podľa odseku 1, sú pri výkone tejto činnosti v súlade s osobitným predpisom³⁰⁾

- a) povinné preukázať sa preukazom príslušného orgánu dohľadu alebo kontroly a písomným poverením na výkon dohľadu alebo kontroly,
- b) oprávnené požadovať potrebnú súčinnosť, najmä poskytnutie informácií, údajov, písomného vysvetlenia alebo ústneho vysvetlenia, dokladov a príslušných písomných materiálov,
- c) povinné spísať protokol o vykonanom štátnom odbornom dohľade alebo kontrole, odovzdať ho a doručiť ho knižnici a jej zriaďovateľovi alebo zakladateľovi knižnice.

§ 30

Splnomocňovacie ustanovenia

Podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov, revízií a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach podľa § 13 a 14 a o spôsobe úhrady odmeny nositeľom práv za rozširovanie predmetov ochrany vypožičiavaním v rozsahu udelennej licencie a jej rozsah podľa § 6 ods. 2 písm. w) a x) ustanovia všeobecne záväzná právne predpisy, ktoré vydá ministerstvo.

§ 31

Prechodné ustanovenia

(1) Knižnica zriadená alebo založená pred 1. júlom 2015 sa považuje za knižnicu zriadenú alebo založenú podľa tohto zákona.

(2) Knižnica evidovaná v zozname knižnic podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2015 sa považuje za knižnicu evidovanú v zozname knižnic podľa tohto zákona.

§ 32

Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení zákona č. 416/2001 Z. z., zákona č. 84/2007 Z. z. a zákona č. 374/2013 Z. z.
2. vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 421/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyradovaní a revízií knižničného fondu v knižniciach,

3. opatrenie Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 21. decembra 2007 č. MK-4992/2007-10/19609 o odmene nositeľom práv za rozširovanie predmetov ochrany vypožičiavaním realizovaným prostredníctvom knižničného systému Slovenskej republiky (oznámenie č. 642/2007 Z. z.).

Čl. II

Zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. Slová „výtvarné umenie“ vo všetkých tvaroch sa v celom texte zákona nahrádzajú slovami „vizuálne umenie“ v príslušnom tvare okrem § 13 ods. 9.

2. § 2 sa dopĺňa odsekom 8, ktorý znie:

„(8) Expozícia a výstava je súbor zbierkových predmetov vrátane ich faksimilií, kópií, replík a reprodukcii a predmetov kultúrnej hodnoty, ktoré nie sú odborne spravované múzeom alebo galériou, vrátane ich faksimilií, kópií, replík a reprodukcii, ktoré sú zostavené do tematického celku s cieľom ich verejnej prezentácie a sprístupnenia.“

3. V § 6 písm. g) sa za slová „§ 3 ods. 5“ vkladajú slová „a § 4 ods. 3 písm. a) a b)“.

4. V § 7 sa odsek 5 dopĺňa písmenom k), ktoré znie:

„k) sprístupňuje zbierkové predmety vrátane ich faksimilií, kópií, replík a reprodukcii a predmety kultúrnej hodnoty vrátane ich faksimilií, kópií, replík a reprodukcii, ktoré nie sú odborne spravované múzeom alebo galériou, najmä formou expozícií a výstav.“

5. V § 7 sa odsek 6 dopĺňa písmenom k), ktoré znie:

„k) sprístupňuje zbierkové predmety vrátane ich faksimilií, kópií, replík a reprodukcii a predmety kultúrnej hodnoty vrátane ich faksimilií, kópií, replík a reprodukcii, ktoré nie sú odborne spravované múzeom alebo galériou, najmä formou expozícií a výstav.“

6. V prílohách č. 4 až 6 časti A. sa slová „Štatutárny orgán múzea/galérie“) (meno, priezvisko, funkcia)“ nahrádzajú slovami „Štatutárny orgán múzea/galérie“) (meno, priezvisko, funkcia a podpis).“

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2015.

Andrej Kiska v. r.

Peter Pellegrini v. r.

Robert Fico v. r.

³⁰⁾ § 8 až 13 a § 16 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

**Príloha č. 1
k zákonu č. 126/2015 Z. z.**

ZOZNAM KNIŽNÍC S CELOŠTÁTNOU METODICKOU PÔSOBNOSŤOU

Knižnica	Typ	Zriaďovateľ knižnice
Slovenská národná knižnica v Martine	národná	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Univerzitná knižnica v Bratislave	vedecká	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky	vedecká	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Slovenská pedagogická knižnica	vedecká	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied	vedecká	Slovenská akadémia vied
Národné centrum zdravotníckych informácií – Slovenská lekárska knižnica	špeciálna	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Knižnica Slovenského národného múzea	špeciálna	Slovenské národné múzeum
Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči	špeciálna	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

**Príloha č. 2
k zákonu č. 126/2015 Z. z.****OZNÁMENIE O ZRIADENÍ KNIŽNICE A NÁVRH NA ZÁPIS DO ZOZNAMU KNIŽNÍC**

MINISTERSTVO KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Námestie SNP č. 33
813 31 BRATISLAVA

A. KNIŽNICE S PRÁVNOU SUBJEKTIVITOU

Názov knižnice:

Adresa (názov ulice, orientačné/súpisné číslo, PSČ, názov obce):

IČO:
Telefónne číslo (vrátane smerového čísla):
E-mailová adresa:
Webové sídlo:

A.1 ZRIAĐOVATEĽ KNIŽNICE/ZAKLADATEĽ KNIŽNICE S PRÁVNOU SUBJEKTIVITOU

Názov:

Adresa (názov ulice, orientačné/súpisné číslo, PSČ, názov obce):

B. KNIŽNICE BEZ PRÁVNEJ SUBJEKTIVITY

Názov knižnice:

Adresa (názov ulice, orientačné/súpisné číslo, PSČ, názov obce):

Telefónne číslo (vrátane smerového čísla):
E-mailová adresa:
Webové sídlo:

Názov organizácie, ktorej je knižnica organizačným útvarom:

Adresa (názov ulice, orientačné/súpisné číslo, PSČ, názov obce):

IČO:
Telefónne číslo (vrátane smerového čísla):
E-mailová adresa:
Webové sídlo:

C. ÚDAJE O KNIŽNICI

Rok zriadenia/založenia:
Základný dokument – aký, kedy a kým vydaný (zriaďovacia listina, zakladateľská listina, štatút):

Typ knižnice (* hodiace sa vyznačiť):
Slovenská národná knižnica

vedecká knižnica
akademická knižnica
verejná knižnica: regionálna s krajskou pôsobnosťou/regionálna/mestská/obecná
školská knižnica
špeciálna knižnica:

Parlamentná knižnica Národnej rady Slovenskej republiky
detská knižnica,
knižnica cirkvi a náboženskej spoločnosti,
lekárska knižnica,
technická knižnica,
vojenská knižnica,
poľnohospodárska knižnica,
väzenská knižnica,
knižnica múzea a galérie,
firemná knižnica,
knižnica ústavu/úradu
iná knižnica (aká)

Zameranie a špecializácia knižnice:

Knižnica má v knižničnom fonde dokument alebo súbor dokumentov, ktoré by pre ich mimoriadnu hodnotu bolo možné podľa zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. navrhnúť na vyhlásenie: za historický knižničný dokument áno/nie*
za historický knižničný fond áno/nie*

dátum, pečať a podpis štatutárneho
orgánu zriaďovateľa/zakladateľa knižnice